

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO

KLASY 4 - 6 SZKOŁY PODSTAWOWEJ

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Prace klasowe są obowiązkowe. Jeżeli uczeń opuścił pracę klasową z przyczyn losowych, powinien ją napisać w terminie do czternastu dni od powrotu do szkoły.
2. Dłuższa praca klasowa musi być zapowiedziana co najmniej tydzień wcześniej.
3. Każdą dłuższą pracę klasową można poprawić. Poprawa jest dobrowolna i odbywa się poza lekcjami, w ciągu siedmiu dni od rozdania prac. Każdemu uczniowi przysługuje tylko jeden termin.
4. Krótkie sprawdziany (15-20 minut) są także obowiązkowe, ale nie muszą być zapowiadane i nie podlegają poprawie. Mogą obejmować tylko bieżący materiał, wiadomości podstawowe lub zakres aktualnie omawianej lektury.
5. Przy poprawianiu prac klasowych kryteria oceny i punktacja nie zmieniają się. Otrzymane oceny wpisywane są do dziennika.
6. Uczeń jest zobowiązany do terminowego oddawania prac domowych. Praca musi być podpisana. Podpis złożony przez ucznia jest jego deklaracją, iż zadanie wykonał samodzielnie.
7. Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji (nie dotyczy prac klasowych)
8. Ocenianie jest systematyczne, zaplanowane i jawne. Ocena powinna być jawna, obiektywna, opatrzona komentarzem lub recenzją.
9. Ocenianiu podlegają następujące obszary aktywności ucznia:
  - dłuższe wypowiedzi ustne (1 - 2 w ciągu semestru)
  - aktywność ucznia na lekcji (pięć plusów oznacza ocenę bardzo dobrą, pięć minusów oznacza ocenę niedostateczną)
  - wypowiedzi pisemne (np. odpowiedzi na pytania, wykonywanie ćwiczeń, praca z tekstem redagowanie tekstów użytkowych, redagowanie dłuższych form wypowiedzi zgodnych z podstawą programową dla II etapu kształcenia)
  - pisemne prace klasowe (ok. 4 w semestrze)
  - sprawdziany, testy, kartkówki (w ilości dostosowanej do potrzeb)
  - prace domowe na określony temat
  - niewerbalne wytwory pracy: album, słownik, mapa, plakat, inscenizacja
  - staranność prowadzenia zeszytu przedmiotowego
10. Prace domowe oddaje uczeń w terminie ustalonym przez nauczyciela. Brak pracy skutkuje oceną niedostateczną. Termin podany przez nauczyciela był nieodwołalny. Za brak zadania bieżącego materiału uczeń otrzymuje „brak zadania” (trzy „bz” skutkują oceną niedostateczną; braki zadań z literatury i nauki o języku traktowane są osobno).

11. Uczeń ma obowiązek prowadzenia notatek z lekcji w zeszycie przedmiotowym, oraz posiadania na zajęciach podręczników.

SKALA PROCENTOWA:

SPRAWDZIANY, TESTY

procentowy udział	ocena
0% - 29%	niedostateczny
30% - 50%	dopuszczający
51% -74%	dostateczny
75% - 90%	dobry
91% - 99%	bardzo dobry
100% + zad. dodatkowe	celujący

KARTKÓWKI

procentowy udział	ocena
0% - 29%	niedostateczny
30% - 50%	dopuszczający
51% -74%	dostateczny
75% - 89%	dobry
90 % - 100%	bardzo dobry

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Ocena celująca

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,

- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

Ocena dobra:

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Ocena dostateczna:

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,

- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.

WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Klasa 4

CZYTANIE

Uczeń:

- sprawnie czyta teksty głośno i cicho,
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie i popularnonaukowe,
- wyszukuje w tekście informacje istotne dla zrozumienia treści,
- czyta i wygłasza tekst utworu z odpowiednią artykulacją,
- rozumie polecenia, instrukcje i informacje,
- odnajduje w tekście wskazany fragment,
- rozumie i przetwarza dane z tekstu.

ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Uczeń:

- wskazuje składniki świata przedstawionego utworu literackiego,
- określa najważniejsze cechy gatunkowe: opowiadania, baśni, legendy, komiksu,
- rozumie ogólny sens utworu literackiego, określa jego temat,
- nazywa własne emocje, wrażenia, refleksje związane z lekturą,
- wyraża własne opinie o oraz charakteryzuje i ocenia postępowanie bohaterów,
- dostrzega różnicę pomiędzy światem przedstawionym a rzeczywistym,
- odróżnia postaci i wydarzenia fantastyczne od realistycznych,
- wyodrębnia główne cechy budowy utworu poetyckiego (wers, strofa),
- odczytuje intencje autora utworu,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi (autora, narratora),
- rozpoznaje środki wyrazu sztuki filmowej, teatralnej i ikonograficznej.

MÓWIENIE

Uczeń:

- rozumie, na czym polega proces komunikowania się,
- uważnie słucha mówiącego i stara się rozpoznać intencje i cele jego wypowiedzi,

- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, wyraz twarzy, mimika, postawa ciała),
- formułuje logiczne i spójne wypowiedzi na interesujący go temat,
- uzasadnia własne zdanie, posługuje się logicznymi argumentami i przekonuje innych do swoich racji,
- wypowiada się na temat przeczytanych tekstów.

PISANIE

Uczeń:

- tworzy spójne teksty na tematy poruszane na zajęciach – związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury, przestrzegając zasad poprawności językowej;
- redaguje poprawnie i ze świadomością celu teksty o charakterze użytkowym (zaproszenie, ogłoszenie, przepis kulinarny, notatka, list prywatny);
- sporządza plan ramowy
- tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze i odtwórcze), pamiętnik, opis, przedmiotu, krajobrazu, ogłoszenie, zaproszenie, prosta notatka
- stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity)
- tworząc własne teksty przestrzega normy ortograficznej i interpunkcyjnej, budując zdania stosuje właściwe formy wyrazów

ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKOWA

Uczeń:

- zna polski alfabet i wyróżnia samogłoski i spółgłoski
- rozpoznaje w wypowiedziach podstawowe części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówek, przyimek, spójnik) i wskazuje różnice między nimi
- poprawnie wskazuje części zdania
- rozpoznaje i rozumie funkcje głównych części zdania (podmiot, orzeczenie)
- rozumie różnice pomiędzy częściami mowy a częściami zdania
- potrafi poprawnie odmieniać wyrazy
- rozpoznaje i stosuje wyrazy pokrewne, bliskoznaczne, przeciwstawne
- rozróżnia zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz zdania pojedyncze i złożone
- dostrzega i opisuje związki między wyrazami w zdaniu
- rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące.

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Uczeń:

- pisze poprawnie pod względem ortograficznym,
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika (kończy zdanie kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem w zależności od intencji, rozdziela przecinkami jednorodne części wypowiedzi, rozdziela przecinkami zdania złożone, stawia przecinek przed odpowiednim spójnikiem, używa myślnika przy zapisie dialogu, stawia dwukropek przed wyczeniem, wprowadza cytat do tekstu, stosując cudzysłów).

Umiejętność	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
CZYTANIE	<ul style="list-style-type: none"> - czyta zwracając uwagę na znaki przestankowe, - czyta cicho pod kątem określonego problemu, - odtwarza i porządkuje zdarzenia - zaznacza wskazane fragmenty, - opowiada treść przeczytanego utworu, 	<ul style="list-style-type: none"> - czyta płynnie uwzględniając właściwe tempo, rytm i akcentowanie, - czyta cicho, świadomie wyszukując w tekście określone treści, korzysta z ilustracji, - ogarnia sens całości tekstu: rozpoznaje i wyraża relacje czasowe i przestrzenne, - zaznacza wybrane fragmenty, - wskazuje w tekście opinie na temat prezentowanych postaci,
PISANIE	<ul style="list-style-type: none"> - pisze czytelnie, wyraźnie, - pisze do wskazanego adresata, - zna cechy form wypowiedzi przewidzianych programem, 	<ul style="list-style-type: none"> - pisze czytelnie, wyraźnie, - pisze do wskazanego adresata, - zna cechy form wypowiedzi przewidzianych programem, umie je zastosować w praktyce
SŁUCHANIE	<ul style="list-style-type: none"> - słucha wypowiedzi nauczyciela i uczniów, - skupia uwagę na poleceniach, instrukcjach i informacjach, - stosownie do sytuacji reaguje na usłyszaną wypowiedź, 	<ul style="list-style-type: none"> - koncentruje uwagę na wypowiedzi nadawcy, - rozróżnia na podstawie informacji i siły głosu treści wypowiedzi nacechowanej emocjonalnie,
MÓWIENIE	<ul style="list-style-type: none"> - buduje wypowiedź w roli w zależności od adresata i celu, - jasno wyraża swoje intencje posługując się wypowiedziami pojedynczymi i złożonymi, - podejmuje próby porządkowania własnej wypowiedzi, - aktywnie uczestniczy w rozmowie, wygłaszając z pamięci wiersze i fragmenty prozy uwzględnia informacje właściwa dla różnego typu zdań, 	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada przebieg wydarzeń stosując wybrany sposób narracji i chronologiczny układ, - stosuje słownictwo określające następstwo czasowe (następnie, potem), - wykazuje się sprawnością rozpoznawania i wyrażania intencji wypowiedzi w różnych sytuacjach komunikacyjnych, - różnicuje wypowiedzi w zależności od adresata, - używa poprawnych form gramatycznych, - recytuje z uwydatnieniem różnic tempa i nastroju,

ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY	<ul style="list-style-type: none"> - opowiada o zdarzeniach tworzących akcje utworu, - korzysta z planu odtwórczego jako formy porządkującej utwór, - odróżnia język utworu literackiego od mowy potocznej, - odróżnia tekst narracji od partii dialogowych, - wskazuje elementy tworzywa radiowego (słowa, dźwięki, muzyka), - wskazuje elementy tworzywa telewizyjnego (obraz i dźwięk), - orientuje się w programach telewizyjnych dla dzieci i młodzieży, - czyta czasopisma przeznaczone dla dzieci i młodzieży, - odczytuje różne znaki informacyjne np. stosowane w miejscach publicznych, na ulicy, - samodzielnie wyszukuje informacje we wskazanym źródle, - odczytuje reklamę i próbuje się do niej ustosunkować, - odczytuje proste rebusy, krzyżówki i zagadki, - odczytuje proste instrukcje i wykonuje polecenia w nich zawarte 	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżnia fazy przebiegu akcji w utworze, - porządkuje zdarzenia akcji, tworząc plan odtwórczy, - rozróżnia fantastykę od tego, co realistyczne, - dostrzega zmiany zachodzące w postępowaniu bohaterów, - dostrzega podstawowe środki wyrazu sztuki radiowej, teatralnej i filmowej, - stara się świadomie korzystać z audycji radiowych i telewizyjnych - wykazuje znajomość ulubionego czasopisma, - daje przykłady twórczości ludowej swojego regionu, - rozpoznaje i klasyfikuje różne typy informacyjne, - samodzielnie pozyskuje źródła informacji ważne dla danego zagadnienia, - wyraża swoje zadanie o reklamie, - rozwiązuje i próbuje układać proste łamigłówki, - poprawnie odczytuje instrukcje i wykonuje polecenia w nich zawarte,
---------------------------------------	---	--

klasa 5

CZYTANIE

Uczeń:

- czyta ze zrozumieniem teksty literackie i popularnonaukowe,
- wyszukuje w tekście istotne informacje,
- formułuje pytania do tekstu,
- rozumie polecenia, instrukcje, informacje,
- czyta wyraziście (przekazuje intencję tekstu, właściwie akcentuje wyrazy, stosuje odpowiednią intonację),
- czyta tekst z podziałem na role.

ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Uczeń:

- słucha z uwagą i zrozumieniem,
- wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście (np. prawda-falsz),
- rozpoznaje intencje i uczucia nadawcy, np. radość, smutek,
- dokonuje selekcji informacji,

- układa informacje od najbardziej szczegółowych do ogólnych,
- odróżnia realizm od fantastyki,
- czyta różnego rodzaju teksty; rozróżnia je ze względu na tematykę i język,
- odróżnia autora od narratora,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi,
- wskazuje w tekście i posługuje się pojęciami: świat przedstawiony, bohater, narrator, proza, poezja, wątek, fikcja literacka,
- identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy,
- określa temat i główną myśl tekstu,
- wskazuje w utworze poetyckim epitety, porównania, uosobienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, przenośnie, następnie wyjaśnia ich funkcję,
- określa nastrój utworu, nazywa uczucia, które wywołała w nim lektura utworu,
- identyfikuje bajkę, mit, przysłowie, komiks, baśń,
- odczytuje morał w bajce, objaśnia go,
- wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska),
- świadomie korzysta z zasobów różnych mediów, analizuje ich ofertę,
- odróżnia utwór o tematyce biblijnej od mitologii,
- wyjaśnia funkcję środków stylistycznych w wierszu,
- dostrzega różnicę między instrukcją a przepisem,
- dostrzega uniwersalne wartości tekstów literackich,
- omawia charakterystyczne elementy mitu, bajki, legendy, opowieści biblijnej.

MÓWIENIE

Uczeń:

- mówi na temat, prezentuje własne zdanie i uzasadnia je,
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się (gest, mimika, postawa ciała),
- bierze udział w dyskusji i przestrzega jej zasad,
- dostosowuje sposób wyrażania się do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej oraz do zamierzonego celu,
- operuje w swoich wypowiedziach słownictwem z określonego kręgu tematycznego (np. wakacje, szkoła,)
- potrafi opowiedzieć treść poznanego utworu,
- podejmuje próbę sformułowania argumentów,
- objaśnia znaczenie podstawowych związków frazeologicznych pochodzenia mitologicznego i biblijnego, próbuje włączyć je do swojego języka,
- wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy.
- opowiada o wydarzeniach ze swego życia, redaguje wypowiedź na zadany temat,
- w wypowiedziach odwołuje się do własnych doświadczeń,
- prezentuje przed klasą lekturę dodatkową

- potrafi przeprosić, podziękować, w uprzejmy sposób odmówić,
- formułuje pytania dotyczące omawianego tekstu.

PISANIE

Uczeń:

- redaguje opowiadanie z elementami opisu,
- przekształca dialog w tekst ciągły i tekst ciągły w dialog,
- poprawnie zapisuje dialog i włącza go w spójny tekst (opowiadanie),
- redaguje plan na podstawie opowiadania,
- układa plan szczegółowy – tworzy opowiadanie twórcze i odtwórcze,
- opisuje postaci rzeczywiste i literackie, przedmioty i krajobrazy
- zdaje relacje z wydarzeń, których był świadkiem lub uczestnikiem,
- oddaje sprawozdawczy charakter wypowiedzi, podając informacje o miejscu, czasie, osobach i przebiegu wydarzeń
- sporządza notatkę w postaci schematu, tabeli, wykresu - buduje zdania pojedyncze i złożone,
- sporządza proste przepisy i instrukcje,
- tworzy zawiadomienie o wskazanych uroczystościach,
- redaguje ogłoszenie, zaproszenie i gratulacje oraz nadaje im odpowiednią formę graficzną,
- przekształca plan ramowy w plan szczegółowy,
- umiejętnie pisze wstęp, rozwinięcie i zakończenie w określonej formie wypowiedzi,
- stosuje narrację pierwszoosobową i trzecioosobową,
- pisze streszczenie na podstawie planu.

ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKOWA (NAUKA O JĘZYKU)

Uczeń:

- stosuje formy grzecznościowe w przekazie pisemnym,
- wymienia okoliczności składania życzeń,
- odróżnia list od e-maila,
- rozpoznaje intencję mówiącego,
- potrafi odmówić,
- wymienia stałe elementy zaproszenia,
- stosuje poprawne formy różnych części mowy,
- potrafi przekształcić zdania na równoważniki zdań i odwrotnie,
- wyodrębnia zdania składowe w zdaniach złożonych,
- rozpoznaje podmiot i orzeczenie w zdaniu,
- potrafi wskazać w zdaniu przydawkę, dopełnienie i okolicznik,
- odróżnia zdanie od równoważnika zdania,
- buduje zdania złożone podrzędnie,

- używa zdań złożonych współrzędnie,
- rozróżnia formy czasu teraźniejszego, przeszłego i przyszłego.

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Uczeń:

- **pisze poprawnie** wyrazy z u, ó, ź, rz, h, ch, stosując w praktyce poznane reguły ortograficzne,
- potrafi odróżnić głoski dźwięczne od bezdźwięcznych,
- odróżnia głoski ustne od nosowych,
- pisze poprawnie (łącznie lub rozdzielnie) rzeczowniki, przymiotniki, czasowniki, przysłówki z przeczeniem nie,
- poprawnie zapisuje cząstki -bym, -byś, -by z różnymi częściami mowy,
- zna i stosuje zasady pisowni wielką i małą literą rzeczowników oraz przymiotników,
- poprawnie zapisuje wyrazy z ą, ę, om, on, em i en,
- potrafi poprawnie postawić przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym,
- stawia przecinek przed odpowiednim spójnikiem,
- wprowadza cytat do tekstu, stosując dwukropek i cudzysłów.

Umiejętność	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
CZYTANIE	Tak jak w klasie 4 oraz: - czyta płynnie z uwzględnieniem zasad interpunkcji, - korzysta z objaśnień wyrażeń i zwrotów pod tekstem, - wyszukuje określone treści	Tak jak w klasie 4 oraz: - czyta wyraźnie i płynnie z odpowiednią interpretacją głosową, - samodzielnie charakteryzuje elementy świata przedstawionego, - wyjaśnia znaczenie wyrazów i zwrotów na podstawie ich kontekstu - uzasadnia własne zdanie przez odwołanie się do tekstu,
PISANIE	-Tak jak w klasie 4 oraz: - przestrzega norm gramatycznych i interpunkcyjnych, - redaguje proste teksty użytkowe,	Tak jak w klasie 4 oraz: - w tworzeniu własnych tekstów wykorzystuje wiedzę o języku, - buduje wypowiedź bogata pod względem leksykalnym, - dba o kompozycje tekstów pisanych
SŁUCHANIE	Tak jak w klasie 4 oraz: - słuchając koncentruje się na coraz dłuższej wypowiedzi rozmówcy, - słucha selektywnie (odróżnia informacje istotne od mniej ważnych),	Tak jak w klasie 4 oraz: - zastanawia się nad sensem wypowiedzi innych osób, - analizuje i ocenia wypowiedzi kolegów poprzez zadawanie pytań,
MÓWIENIE	Tak jak w klasie 4 oraz: - mówi w sposób wyrazisty artykularyjnie, - próbuje uzasadnić własne zdanie, - przestrzega zasad kulturalnej rozmowy,	Tak jak w klasie 4 oraz: - wyraża własny punkt widzenia w jasny i przekonujący sposób, - buduje wypowiedź bogata pod względem językowym, spójna, przejrzysta myślowo i

	<p>- wypowiada się poprawnie składniowo na temat lektury, otaczającej rzeczywistości,</p> <p>- przy recytacji dba o wyrazistość wymowy,</p>	<p>kompozycyjnie,</p> <p>- mówi płynnie i precyzyjnie na temat otaczającej codzienności, swoich zainteresowań i lektur,</p> <p>- przy recytacji dba o dykcję, artykulację i właściwą intonację,</p>
ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY	<p>Tak jak w klasie 4 oraz:</p> <p>- rozumie pojęcie fikcji literackiej i odróżnia ją od rzeczywistości,</p> <p>- odróżnia autora od narratora,</p> <p>- rozróżnia rodzaje programów telewizyjnych (informacyjne, rozrywkowe),</p> <p>- świadomie wybiera audycje radiowe i telewizyjne,</p> <p>- wskazuje w czasopiśmie ciekawe artykuły,</p> <p>- korzysta z różnych źródeł wiedzy, zaznacza ważne treści,</p> <p>- dokonuje selekcji informacji zgodnie z przyjętymi kryteriami,</p> <p>- wyraża opinie o reklamie</p>	<p>Tak jak w klasie 4 oraz:</p> <p>- wskazuje elementy świata przedstawionego (określa czas, miejsce wydarzeń, wymienia bohaterów),</p> <p>- wskazuje i nazywa występujące w utworze środki artystyczne,</p> <p>- wyjaśnia motywy postępowania bohaterów,</p> <p>- tworzy prosty scenariusz audycji radiowej,</p> <p>- dostrzega różnice między wypowiedzią literacką, informacyjną a naukową,</p> <p>- wybierając informacje z różnych źródeł dokonuje analizy elementów treści i wyciąga własne wnioski,</p> <p>- dostrzega sposoby oddziaływania autorów reklam na odbiorców,</p>

Klasa 6:

CZYTANIE

Uczeń:

- czyta płynnie ze zrozumieniem teksty,
- wskazuje w tekście informacje, przetwarza je i korzysta z nich w określonym celu,
- rozumie polecenia, instrukcje i informacje oraz potrafi przekazać je innym,
- odnajduje w tekście wskazany fragment i potrafi zastosować go w formie cytatu,
- rozumie i przetwarza dane z tekstu, tabeli i wykresu,
- wyszukuje informacje i formy wyrazów w słownikach i encyklopediach,
- posługuje się internetem w celu wyszukiwania i korzystania z informacji.

ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Uczeń:

- wskazuje elementy świata przedstawionego i rozumie ich rolę w utworze literackim,

- rozumie pojęcie fikcji literackiej,
- odczytuje problemy przedstawione w utworze, komentuje je samodzielnie,
- ocenia i komentuje postępowanie bohaterów,
- rozpoznaje narratora i sposób prowadzenia narracji,
- określa funkcję i właściwości gatunkowe tekstów- nazywa rodzaje powieści,
- rozpoznaje gatunki literackie i podaje ich cechy (baśń, mit, legenda, wiersz, bajka, opowiadanie, powieść),
- dostrzega swoiste cechy języka poetyckiego, rozpoznaje środki stylistyczne
- wskazuje elementy budowy wiersza (wers, zwrotka, rytm, rym, refren),
- odczytuje intencje autora i przenośny sens utworu,
- rozumie sposób funkcjonowania przekazów medialnych i zna związaną z nimi terminologię,
- rozpoznaje środki wyrazu sztuki filmowej, teatralnej i przekazów ikonicznych.

MÓWIENIE

Uczeń:

- wypowiadając się na określony temat buduje zdania poprawne pod względem językowy i adekwatne do celu wypowiedzi,
- formułuje logiczne i spójne wypowiedzi na interesujące go tematy,
- pracując w zespole prowadzi rozmowę na określony temat,
- wyraża własne zdanie i uzasadnia je przy pomocy argumentów,
- wypowiada się na temat przeczytanych tekstów.

PISANIE

Uczeń:

- redaguje poprawnie i ze świadomością celu teksty o charakterze użytkowym (zaproszenie, ogłoszenie, zawiadomienie, instrukcję, przepis kulinarny, notatkę, list prywatny, oficjalny),
- potrafi skonstruować plan własnej wypowiedzi,
- tworzy opowiadania ustne i pisemne, włącza w nie dialog i opisy,
- streszcza tekst zachowując jego spójność,
- opisuje stosując właściwe słownictwo (przedmiot, wygląd postaci, dzieło sztuki, krajobraz),
- prezentuje postać stosując słownictwo charakteryzujące człowieka,
- relacjonuje wydarzenia z punktu widzenia uczestnika bądź obserwatora – sprawozdanie,
- tworząc własne teksty przestrzega poznanych norm ortograficznych i interpunkcyjnych,
- buduje zdania poprawnie pod względem językowym,
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych.

ŚWADOMOŚĆ JĘZYKOWA

Uczeń:

- rozpoznaje rodzaje głosek, właściwie stosuje akcent wyrazowy i intonację,
- zna i świadomie stosuje różne formy części mowy, potrafi poprawnie odmieniać wyrazy, zaznacza temat i końcówkę odmienianego wyrazu,
- rozpoznaje wyrazy pokrewne, zna budowę słowotwórczą wyrazu,
- rozróżnia wyrazy bliskoznaczne, wieloznaczne i przeciwstawne,
- rozpoznaje równoważnik zdania, zdanie pojedyncze i złożone potrafi przekształcić zdania na równoważniki zdań i odwrotnie,
- buduje różne rodzaje zdań w zależności od celu wypowiedzi,
- dostrzega i opisuje związki między wyrazami w zdaniu, przedstawia je na wykresie, wyróżniając związek główny i związki poboczne,
- wskazuje poprawnie części zdania, stosuje różne rodzaje podmiotów i orzeczeń,
- rozpoznaje funkcję wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot, orzeczenie, określenia).

ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Uczeń:

- pisze poprawnie wyrazy z **u, ó, ź, rz, h, ch**, stosując w praktyce poznane reguły ortograficzne,
- poprawnie zapisuje wyrazy z **ą, ę, om, on, em i en**,
- stosuje zgodnie z regułami pisowni **małej i wielkiej litery** (nazwy własne oraz pisownia tytułów książek i czasopism,
- stosuje zgodnie z regułami pisowni łączną i rozdzielną cząstek **bym, byś, by**,
- stosuje zgodnie z regułami pisowni łączną i rozdzielną partykuły **nie**,
- stosuje zgodnie z regułami końcówki - **ji, -i** w dopełniaczu, celowniku, miejscowniku rzeczowników zakończonych na **-ja** lub **-ia**,
- zapisuje prawidłowo przedrostki **z-, s-, wz-, roz-, bez-** oraz zakończenia **-dzki, -cki, -dztwo, -ctwo**,
- zapisuje prawidłowo wyrażenia przyimkowe oraz przyimki złożone,
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknika (kończy zdanie kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem w zależności od intencji, rozdziela przecinkami jednorodne części wypowiedzi, rozdziela przecinkami zdania złożone, stawia przecinek przed odpowiednim spójnikiem, używa myślnika przy zapisie dialogu, stawia dwukropek przed wyliczeniem, wprowadza cytaty do tekstu, stosując cudzysłów).

Umiejętność	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
CZYTANIE	Tak jak w klasie 4 i 5 oraz: <ul style="list-style-type: none"> - czyta płynnie i wyraziście pod względem artykulacyjnym - rozpoznaje w tekście Nieliterackim fragmenty, które informują i przekonują, - odróżnia fakty od opinii - świadomie korzysta z książki jako źródła wiedzy, - wybiera treści, które są mu potrzebne w pracy. 	Tak jak w klasie 4 i 5 oraz: <ul style="list-style-type: none"> - czyta biegle w sposób wyrazisty artykulacyjnie i przejrzysty intencjonalnie (dobiera właściwą interpretację głosową do tekstu). - odwołuje się o tekstu czytanego (cytaty) fragmentu celem budowania własnego komentarza - czyta utwory, uzasadniając swe upodobania czytelnicze.
PISANIE	Tak jak w klasie 4 i 5 oraz: <ul style="list-style-type: none"> - redaguje spójne i logiczne wypowiedzi, tekst pisany jest uporządkowany i czytelny. 	Tak jak w klasie 4 i 5 oraz: <ul style="list-style-type: none"> - argumentuje, wnioskuje, wyraża sady i opinie świadczące o samodzielności myślenia.
SŁUCHANIE	Tak jak w klasie 4 i 5 oraz: <ul style="list-style-type: none"> - określa tematykę usłyszanego tekstu, - wyróżnia najważniejsze informacje 	Tak jak w klasie 4 i 5 oraz: <ul style="list-style-type: none"> - słucha aktywnie, poświadczając to przez notowanie, - szanuje zdanie innych.
MÓWIENIE	Tak jak w klasie 4 i 5 oraz: <ul style="list-style-type: none"> - posługuje się różnymi formami wypowiedzi ustnej (przewidywanymi w programie nauczania), - wygłasza z pamięci wiersze i fragmenty prozy, poprawnie artykułując głoski 	Tak jak w klasie 4 i 5 oraz: <ul style="list-style-type: none"> - świadomie korzysta ze środków pozawerbalnych (gest, mimika), - zajmuje stanowisko w rozmowie, używając odpowiednich argumentów, - wygłaszając utwory z pamięci, uwypukla głosem sens utworu
ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY	Tak jak w klasie 4 i 5 oraz: <ul style="list-style-type: none"> - poszukuje w tekście odpowiedzi na postawione pytania, - uzasadnia wybór ciekawych artykułów z czasopism młodzieżowych, - zwięźle przedstawia informacje na określony temat, - uzasadnia własną opinię o reklamie 	Tak jak w klasie 4 i 5 oraz: <ul style="list-style-type: none"> - orientuje się w biografiami znanych autorów, - prezentuje budowę czasopism młodzieżowych, - rozumie rolę prasy, - w samodzielnej pracy posługuje się różnymi słownikami, encyklopediami, leksykonami, Internetem, - krytyczny odbiór reklam